

Zkrácená verze :

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

„Ráj domova“

Motto:

Jen si, děti, všimněte, co je krásy na světě!

Platný od 1. 1. 2024

č. j. 246/2023/MŠ

OBSAH

1. Identifikační údaje o MŠ

2. Obecná charakteristika školy

3. Podmínky vzdělávání

1. Věcné podmínky
2. Životospráva
3. Psychosociální podmínky
4. Organizace
5. Řízení mateřské školy
6. Personální a pedagogické zajištění
7. Spoluúčast rodičů
8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami,
jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka
9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných
10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

4. Organizace vzdělávání

5. Charakteristika vzdělávacího programu

6. Vzdělávací obsah

7. Evaluační systém

8. Přílohy

- Zpráva o činnosti školy
- Školní řád
- Organizační řád
- Provozní řád
- Minimální preventivní program

1. Identifikační údaje o MŠ

Název dokumentu: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Ráj domova“

Název školy: Mateřská škola Brno, Libušina třída 29, příspěvková organizace

Sídlo školy: MŠ Libušina tř. 29, 623 00 Brno – Kohoutovice

Zřizovatel: Statutární město Brno, Městská část Brno – Kohoutovice

Právní forma: příspěvková organizace

IČO: 708 69 201

Ředitelka školy: Dana Pazderová

Zpracovatelé programu: Dana Pazderová a kolektiv MŠ

Č. j. 246/2023

Platnost dokumentu od 1. ledna 2024

2. Obecná charakteristika školy

Provoz v naší mateřské škole byl slavnostně zahájen v září 1983. Budova školy se nachází na okraji sídliště Kohoutovice, za konečnou zastávkou trolejbusů, v těsné blízkosti lesa, který využíváme k častým vycházkám. Od hlavní silnice se zastávkami autobusů a trolejbusů, umožňujících dobré spojení do centra, nás dělí široký pás zeleně, porostlý vzrostlými borovicemi. V účelové moderní budově se ve dvou podlažích nacházejí tři třídy s potřebným zázemím a kuchyně školy, vybavená moderním nerezovým zařízením. Kapacita školy je 75 dětí, o které pečují 6 pedagogických pracovníků a v dle nastavení podpůrných opatření a potřeb dětí i asistentka pedagoga. Při budově se rozkládá školní zahrada, která je dostatečně rozlehlá, plně využívána dětmi.

3. Podmínky vzdělávání

1. Věcné podmínky

a) Budova

Mateřská škola sídlí v účelové budově, která svými parametry plně vyhovuje potřebám dětí, jejich individuálním i skupinovým činnostem. Podlahová plocha i objem vzduchu vyhovuje předpisům. Všechny třídy mají vyhovující hygienické zázemí i dostatek úložných prostorů. Umývárny a toalety byly

zrekonstruovány tak, aby odpovídaly požadavkům, včetně ochrany soukromí. Stavba je montovaná, kombinuje panely a umakart. Byly provedeny nátěry barvou tak, aby povrchy stěn působily jednotně.

b) Nábytek

MŠ je vybavena novým nábytkem v dostatečném množství a sortimentu. Je estetický a praktický. V každé třídě je barevně laděn v duchu názvu třídy (motýlci modrá, berušky červená a včelky žlutá). Stoly a židličky odpovídají výškou antropometrickým požadavkům na skupinu předškolních dětí. Povrchová úprava je bezpečná a hygienická.

Záměr:

- Obnovit nábytek zastaralý – průběžně dle potřeby
- Označovat uzavřené skříňky piktogramy – průběžně dle potřeby dětí.

c) Hračky

Hraček je dostatečné množství, jsou moderní, funkční, vkusné. Pravidelně jsou dokupovány nové. Poškozené a zastaralé hračky jsou průběžně vyřazovány.

Záměr:

- Využít finance získané nad rámec příspěvku od zřizovatele na pořízení dražších dřevěných hraček.

d) Dostupnost hraček

Všechny hračky jsou umístěny v takové výšce, aby si je děti mohly brát samostatně. Uzavřené skříňky jsou opatřeny piktogramy nebo fotografiemi uložených hraček pro snadnější vyhledání. Některé skříňky s hračkami jsou uzavřené dvířky, méně průbojně děti mají zábrany při jejich vyhledávání.

Záměr:

- Obměňovat uložení hraček, aby byly postupně všechny dobře dostupné, využít piktogramy.

e) Výzdoba

Děti mají možnost podílet se na výzdobě školy, jejich práce jsou umísťovány tak, aby je mohli zhlédnout i rodiče. Učitelky vystavují všechny dětské výtvary bez rozdílu, radost a ocenění tak zažívají všechny děti. Výzdoba ve společných prostorách budovy je společným tématem pedagogů, a také prezentací realizovaných akcí pro děti.

Záměr:

- Učitelky budou spolupracovat aktivně na jednotnější aktuální výzdobě ve společných prostorách. Využít jako prostor pro prezentaci dětských prací i altán na zahradě MŠ.

f) Zahrada

Zahrada navazuje na MŠ, má dostatek pískových i travnatých ploch, je vybavena sociálním zařízením, které je nové a plně funkční, a skladem hraček. Je instalována prolézačka se skluzavkou, vláček a domeček, tee-pee, kladina ve tvaru draka, a lanový prvek. Sezónně je vybavena brankami na míčové hry, košem na házení míčů a prolézacími tunely. Kromě hraček na písek jsou k dispozici odrážedla, kola a koloběžky. Pro klidové činnosti je k dispozici dětský sedací nábytek, naučná tabule o zvířátkách a altán jako venkovní učebna. Postupně dosazujeme vzrostlé stromy, pro více stínu. Nově je vybudován vstup na zahradu pro děti přímo z budovy MŠ. Zahrada je využívána i odpoledne.

Záměr:

- Zajistit zastínění pískoviště – do konce školního roku 2027.
- Oprava, celková obnova starého oplocení zahrady – v součinnosti se zřizovatelem.

g) Normy a předpisy

Všechny prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy. Vstup do budovy je uzamčen po příchodu dětí do MŠ, v době jejich příchodu a odchodu jsou uzamčeny všechny vstupy do zázemí a tříd. Veškeré osobní údaje jsou uzamčeny. V prostorách přístupných rodičům uvádíme jen křestní jména dětí.

V budově je instalováno panikové kování v případě havárie.

Ve zdravém a podnětném prostředí v MŠ podporujeme komplexní zdraví – biologické, psychické, sociální. Hlídáme přetápění místností, suchý vzduch, nepřijímáme zjevně nemocné děti, zajišťujeme dostatečné množství hygienických kapesníků při rýmách.

Záměr:

- Nadále respektovat platnou legislativu

2. Životaspráva

a) Strava

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, je zachovávána vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, děti mají dostatek tekutin a mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány tříhodinové intervaly. Ze sortimentu kupovaných potravin byly vyřazeny všechny potraviny, obsahující nevhodné konzervanty a barviva. Část zboží je dovážena z biofarmy.

Nenučíme děti do jídla, učíme děti rozlišovat zdravá a nezdravá jídla. Vytváříme co největší prostor pro samostatnost při stravování dětí.

Záměr:

- Vést děti k samostatnosti při stolování.

b) Denní režim

Je dodržován režim dne, který zohledňuje právo dětí na hru, pobyt venku a odpočinek. Je flexibilní, v případě mimořádných okolností jej lze upravit a přizpůsobit. Po obědě dodržujeme klid na lehátku a poslech pohádek, avšak děti nejsou nuceny ke spánku a jsou jim nabízeny klidové aktivity, dle věku edukativně zaměřené.

Záměr:

- Respektovat i nadále individuální potřeby dětí.

c) Pobyt venku

Děti jsou každodenně dostatečně dlouho venku na čerstvém vzduchu na školní zahradě nebo v přilehlém lese. Pobyt na zahradě je za příznivého počasí využíván i v odpoledních hodinách.

Záměr:

- Poskytovat dětem pestrou nabídku sportovního náčiní, zařazovat pohybové hry i při pobytu venku.

d) Pohyb

Dětem je umožňován dostatek pohybu nejen při pobytu venku, ale i v interiéru MŠ. Střídají se spontánní činnosti s řízenými. Jsou zařazovány pravidelné tělovýchovné zdravotně zaměřené chvíle. Tělocvičné náčiní mohou děti plně využívat, s ohledem na bezpečnost a stanovená pravidla. Na zahradě mateřské školy jsou herní prvky na rozvoj koordinace, motoriky a také sportovní náčiní plně k dispozici dětem.

Záměr:

- Průběžně dokupovat drobné sportovní náčiní do tříd – gymnastické stuhy, šátky, kruhy.

3. Psychosociální podmínky

a) Spokojenost

Děti i dospělí se cítí v MŠ dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. Naše mateřská škola poskytuje přirozené podmínky pro socializaci dítěte, která je hlavním přínosem předškolního období pro celý další život. Děti se učí, jak obstat mezi ostatními, jak vstoupit do hry, jak se uplatnit a prosadit, jak navázat nebo odmítnout kontakt, jak někomu pomoci, jak se jednou podřídít a podruhé vést, jak se přizpůsobit a ovládnout, jak kultivovat agresi.

V tomto věku se formují základy společensky významných postojů a také schopnosti, jako je souhra, soucit, součinnost, soustrast, soucítění, spolupráce, solidarita, vzájemnost, které se mnohdy projeví až v dospělosti. Vznikají první kamarádské vztahy, vytváří se základy přátelství. Šíříme kolem sebe atmosféru pohody, veselé a dobré nálady.

Využíváme dotazníky pro rodiče ke zjišťování spokojenosti s klimatem naší školy, které slouží k průběžnému zlepšování podmínek. Je instalována schránka důvěry pro rodiče, jsou nabízeny pravidelné osobní konzultační hodiny pro rodiče.

Záměr:

- Věnovat pozornost individuálním potřebám dětí, rozlišovat jejich potřeby.
- Spolupracovat s rodiči, vést vzájemné konzultace a pořádat odborné besedy pro rodiče.

b) Respektování potřeb

Pedagogové i provozní personál respektují lidské, vývojové a individuální potřeby dětí, reagují na ně a pomáhají v jejich uspokojování. Dbáme rovněž, aby byly uspokojovány přirozené potřeby dospělých osob, pedagogů a rodičů, které také mají své individuální či jinak podmíněné projevy. Při vstupu dítěte do mateřské školy uplatňujeme individuálně přizpůsobený adaptační režim.

Záměr:

- Umožňovat dětem uplatnění vlastního tempa a uspokojení potřeb.

c) Rovnocenné postavení

Všechny děti mají rovnocenné postavení, žádné z nich není zvýhodňováno nebo znevýhodňováno. Sociální prostředí charakterizuje společná snaha o podporu sebedůvěry, vzájemné důvěry, tolerance, ohleduplnosti a zdvořilosti, solidarity, vzájemné pomoci a podpory, duševní odolnosti a pohody mezi dospělými i mezi dětmi. Třída je pro děti kamarádským společenstvím, v němž jsou vypracovány řády a pravidla, které je nutné důsledně dodržovat. Učitelka se programově věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany, omezování práv, agrese a ponižování). Vyvaruje se nezdravé soutěživosti dětí a jakýmkoliv projevům nerovnosti.

Záměr:

- Pokračovat v osvědčujících se směrech.

d) Osobní svoboda

Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážena s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat určitý řád a respektovat druhé. Pravidla pro pobyt v MŠ a soužití si děti na začátku školního roku stanovují s podporou učitelek dané třídy tak, aby vyhovovaly všem dětem.

Záměr:

- Vždy na začátku školního roku vytvářet pravidla soužití ve třídě - do konce září.
- Každoročně v období Vánoc formou diskuse formulovat přání dětí na téma zlepšení života v MŠ – co by si přály, aby se jim ve školce ještě víc líbilo.
- Na základě výstupu z diskuse s dětmi se tímto přáním zabývat a realizovat je – do konce ledna.

e) Pedagogický styl

Děti jsou vedeny podporujícím, sympatizujícím způsobem, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Učitelka komunikuje s dětmi vstřícně a s empatií, vyhýbá se negativním slovním komentářům, komunikuje se všemi dětmi. Využívá verbální i neverbální prvky komunikace. Při práci s dětmi vychází z pedagogické diagnostiky.

Záměr:

- Průběžné vzdělávání učitelek v oblasti individualizace vzdělávání – plánování DVPP učitelek na základě potřeb školy a jeho realizace v každém školním roce dle ročního plánu školy.

f) Vztahy

Mezi dospělými i dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost, zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Děti se mezi kamarády těší, svoje učitelky mají rády. Učitelky se zlepšování vztahů vědomě věnují a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem, věnují se prevenci šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí.

Záměr:

- Učitelky budou vést děti k respektujícímu jednání. Budou využívat vhodné metody, spolupracovat s rodiči dětí.

4. Organizace

Při vstupu dítěte do MŠ je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim. Děti mají dostatek prostoru pro spontánní hry, jsou organizovány nejen frontální, a skupinové činnosti, ale činnosti navozené, a to tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování. Děti v MŠ nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním možnostem dětí. Učitelky se mohou plně věnovat dětem a jejich vzdělávání. Mateřská škola umožňuje **individuální vzdělávání** dle § 34b školského zákona, podmínky jsou upřesněny ve Školním řádu.

Záměr:

- Využívat optimálně práci školní asistentky. Zjišťovat stav dobrého chodu, případné nedostatky odstraňovat.

- Reagovat na aktuální vývoj a podněty – na pedagogických radách aktuálně, využívat hospitace, a sdílení zkušeností.

Povinné předškolní vzdělávání je plněno formou pravidelné docházky do mateřské školy. V pracovních dnech začíná pro děti s povinným předškolním vzděláváním docházka v 8:10 a trvá do 12:10. Vzdělávání v době prázdnin je dobrovolné.

Uspořádání dne v mateřské škole

- 6:30 – 9:40 hry a činnosti podle volby dětí, tvořivé činnosti, nepřímo řízená činnost formou nabídky, tělovýchovná a hudební chvílka
přesnídávka
výchovně – vzdělávací činnost s ohledem na věkové a individuální zvláštnosti dětí
- 9:40 – 11:40 příprava na pobyt venku, pobyt venku
- 11:40 – 14:30 příprava na oběd, oběd
odpočinek na lehátku
klidové, řízené či nepřímo řízené edukační činnosti, nabídka stolních her
- 14:30 – 16:30 svačina, hry a činnosti podle volby dětí, pohybové činnosti, za příznivého počasí pobyt na zahradě

Děti se přijímají v době od 6:30 hod do 8:30 hod. Poté se MŠ až do 12:10 hod z bezpečnostních důvodů uzamyká.

Rodiče převlékají děti v šatně. Věci dětí ukládají podle značek dítěte do označených políček a skříněk. Rodiče označí věci dětí tak, aby nemohlo dojít k záměně. Mohou jít s dítětem do třídy a účastnit se třídních aktivit.

Děti z MŠ smí vyzvedávat pouze zákonní zástupci dětí a osoby jimi pověřené.

Po předchozí dohodě s učitelkou lze přivést i vyzvednout dítě dle potřeby rodičů (např. návštěva lékaře, další plánované aktivity).

Děti, které chodí domů po obědě, si vyzvedávají rodiče mezi 12:10 hod až 12:30 hod. Ostatní děti se rozcházejí mezi 14:45 hod a 16:30 hod.

Podmínkou zdravého vývoje dítěte předškolního věku je sladit a vzájemně vyvážit potřebu svobody a potřebu řádu. Jde o vzájemné působení volnosti a disciplíny. Významnou roli pro zdraví hraje také uspořádání dne, které uspokojuje individuální potřeby všech zúčastněných. Sladění života dítěte v rodině s životem v mateřské škole umožňuje pružné přizpůsobení různým podmínkám a situacím. Dává dostatek prostoru pro vznik dovedností v oblasti zdořilostních, společenských a hygienických návyků. Na dítě jsou kladeny takové požadavky, které je schopno zvládnout. Smažeme se vytvořit prostředí nestresované, klidné, plné pohody, kde funguje vzájemný respekt a tolerance. Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.

Záměr:

- Mít jasně stanovená pravidla soužití ve třídách, pravidla jednání a slušného chování a formu zpracovávání stížností směrem k veřejnosti.
- Komunikovat s rodiči na schůzkách a konzultacích o dobrém chodu a pravidlech ukotvených např. ve Školním řádu.

5. Řízení mateřské školy

Povinnosti všech pracovníků jsou jasně vymezeny. Uvnitř MŠ je vytvořen funkční informační systém. Je vytvořeno ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, do řízení školy se zapojují i další spolupracovníci, je respektován každý fundovaný názor. Podřízení jsou vhodně motivováni, je podporována spolupráce. Pedagogický sbor se ztotožnil s vytyčenými cíli a pracuje jako tým. Roční plán, školní vzdělávací program i třídní programy nebo krátkodobé úkoly jsou vypracovávány za účasti celého pedagogického sboru, je tedy zcela zřejmé, kdo za co zodpovídá. Samozřejmostí je provázanost dlouhodobých a krátkodobých plánů. Kontrolní činnost je zaměřena ponejvíce na výchovně-vzdělávací činnost. Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem (MČ Kohoutovice) a dalšími orgány státní správy a samosprávy, se sousedními základními školami, Speciálním pedagogickým centrem, plaveckou školou, lektorkami z Poznej víc!, logopedkou ze speciálního pedagogického centra a dalšími subjekty.

Záměr:

- Jasně stanovit kompetence všech zaměstnanců, zodpovědně plnit své osobní úkoly a sledovat dodržování termínů (kontrolní činnost). Týmově pracovat a zvat ke spolupráci rodiče. Vždy v Ročním plánu na daný školní rok aktuálně stanovit pracovní plán.

6. Personální a pedagogické zajištění

Personální obsazení je stabilizované a odpovídá potřebám školy. Všechny učitelky mají předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Pedagogičtí pracovníci se dále vzdělávají. Ředitelka vytváří podmínky pro další vzdělávání učitelek. Služby jsou organizovány tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem dostatečná pedagogická péče. Učitelky jednájí a chovají se profesionálním způsobem. Logopedie je zajišťována externí lektorkou, učitelkami ve třídách s odpovídající kompetencí a je dozorována Speciálním pedagogickým centrem.

Pedagogičtí pracovníci se vzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně. Ředitelka podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně své osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání.

Záměr:

- Podporovat profesní růst všech zaměstnanců. Na pedagogických poradách zařazovat informace z legislativních oblastí.

7. Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.

Učitelky sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí a jejich rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět. Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých akcí, vstupovat do her svých dětí. Jsou průběžně informováni o tom, co se v mateřské škole děje písemnou formou – vývěsky v šatnách informují o probíraných tématech a stojan ve vestibulu o akcích školy.

Učitelky pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení, nabízejí rodičům **využití konzultačních hodin**. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Učitelky chrání soukromí rodiny a zachovávají patřičnou mlčenlivost. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, diskrétně a s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě. Nabízí rodičům poradenský servis. K dispozici je **schránka důvěry** umístěná v dostupných prostorách MŠ.

Záměr:

- Začlenit rodiče formou nabídky besed s psychologkou, a dalšími odborníky. Využívat nadále rodičovské dotazníky, vstupní dotazníky, pravidelně vyhodnocovat.

8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovělo dětem, jejich potřebám i možnostem.

Mateřská škola je bezbariérová ve vstupu do budovy, kde je nájezdová rampa, a v přízemí budovy, kde je třída Včelek. V případě přijetí dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami by bylo nutné podle pokynů odborníků dokoupit vhodné didaktické a kompenzační pomůcky. Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí (např. v oblasti věcného prostředí, životosprávy dětí, psychosociálního klimatu, organizace vzdělávání apod.).

Vzdělávání s podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s podpůrnými opatřeními je třeba zabezpečit:

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření

Záměr:

- Na základě doporučení PPP zakoupit kompenzační pomůcky – ihned po převzetí doporučení od PPP.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Věnujeme zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samého nástupu do mateřské školy, tyto děti jsou učitelkami cíleně podporovány v osvojení českého jazyka a uzpůsobují tomu své didaktické postupy.

Zvláštní právní úprava platí, pokud se v povinném předškolním vzdělávání vyskytnou 4 cizinci najednou. V takovém případě zřizuje ředitelka školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č.14/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Záměr:

- Aktuálně reagovat na potřeby dětí s odlišným jazykem, využívat didaktický materiál a pomůcky z portfolia logopedické pracovny jako podpůrný materiál.

9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Vyhledávání dětí nadaných probíhá zejména pomocí pozorování a zpracovávání pedagogické diagnostiky. Při zjištění faktu, že by se mohlo jednat o nadané dítě, bude nejprve vypracován Plán pedagogické podpory podle individuálních potřeb dítěte. Nejdéle po třech měsících bude navázána spolupráce s PPP či SPC k dalšímu odbornému posouzení. O všech krocích budou informováni i zákonní zástupci dítěte, stvrdí souhlas svým podpisem. Po stanovení diagnostiky bude probíhat stimulace rozvoje nadaného dítěte, a to prostřednictvím didaktických materiálů a různých pomůcek (doporučení poradenského zařízení). Mateřská škola vyhodnotí pokroky dítěte a dá zpětnou vazbu rodičům, pokroky bude konzultovat i nadále s odborníky. Mateřská škola je vybavena pomůckami i literaturou.

Záměr:

- Dokoupit hry, a další vhodné pomůcky pro rozvoj kompetencí dítěte – průběžně dle potřeby.

Při vzdělávání dětí v naší mateřské škole vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít.

10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Uvědomujeme si, že vzdělávání dětí dvou až tříletých se vyznačuje specifiky, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje jsou velmi výrazné. Učitelky naší mateřské školy se snaží citlivě stát jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů mezi dětmi ve své třídě. S ohledem na věk a potřeby dětí uplatňují pravidelné rituály, trénují návyky a praktické dovednosti. Ohleduplně vedou děti k přijímání nových hranic a pravidel. Respektují potřebu častého střídání činností během dne.

Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let (specifika):

- Materiální vybavení

Třídy jsou vybaveny dostatečným množstvím hraček, zejména však pro děti tří až šestileté. K ukládání hraček slouží převážně otevřené skříňky, pouze část je zabezpečená dvířky. Prostor herny poskytuje dostatek volného pohybu a pohybových aktivit, opět však s volně přístupnými pomůckami (chůďy, míče, žebřiny, aj.) Od roku 2023 máme třídy vybaveny i koutem pro relaxaci, kde je molitanové obložení s obrázky, sedací vak a polštáře.

Záměr:

- Dokupovat podnětné hračky pro děti dvouleté – průběžně vybavovat a být připraveni.
- Uspořádat dle potřeby pomůcky a hračky ve třídě s ohledem na bezpečnost a dostupnost – ihned po přijetí dvouletého dítěte do třídy.

- Hygienické vybavení

Třídy navazují na toalety a umývárny se sprchovým koutem, nemáme přebalovací pulty a prostor pro ukládání použitých plenek. V budově MŠ není prádelna. Podmínky pro zajištění hygieny dítěte odpovídá věku 3 až 6 let.

- Psychosociální podmínky (specifika):

Adaptace dítěte probíhá v souladu s jeho individuálními potřebami, je vhodná spolupráce s rodinou, dítěti umožňujeme používat specifické pomůcky pro zajištění pocitu bezpečí (hračky, mazlíci, polštářek, atp.). Učitelky uplatňují laskavě důsledný přístup a dítě pozitivně přijímají. Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.

Záměr:

- V případě potřeby neprodleně dokoupit nejdůležitější pomůcky a zajistit chůvu.

4. Organizace vzdělávání dětí

Do MŠ jsou přijímány zpravidla děti po dovršení tří let věku, nejdříve však děti od 2 let. Třída se naplňuje do počtu 25 dětí. Děti jsou ve škole rozděleny do tří heterogenních tříd.

Ve třídě pracují dvě pedagogické pracovnice, jejichž pracovní doba dopoledne se překrývá v rozsahu 0,5 až 3,5 hodiny. Tato doba je využívána pro individuální práci s dětmi :

- logopedické chvílky
- dopomoc s náročnějšími hudebními, výtvarnými a pracovními činnostmi
- cílené plánované učení – příprava na vstup do ZŠ, individuálně či ve skupině
- diagnostické činnosti
- společný pobyt venku

Elektronický zápis dětí do MŠ vyhledává Magistrát města Brna podle platné legislativy, koná se v květnu. Do MŠ jsou přijímány děti v souladu se zákonnými normami podle kritérií vydaných OŠMT MMB. O termínu zápisu bývá veřejnost informována prostřednictvím plakátů, webu. O přijetí dítěte do školy rozhoduje ředitelka školy podle §34 zákona č.561/2004 Sb. (školský zákon), podle kapacity školy a o svém rozhodnutí informuje zákonné zástupce. K předškolnímu vzdělávání jsou přijímány jen ty děti, které mají doklad, že se podrobily pravidelnému očkování. Děti jsou zařazovány do tříd podle počtu uvolněných míst v jednotlivých třídách, s přihlédnutím k přání rodičů a dětí.

Výchovně vzdělávací program je doplněn **logopedickou péčí** ve spolupráci se Speciálním pedagogickým centrem.

MŠ organizuje pro děti zájmovou činnost, která je vedena externími lektorkami a lektory. Obsah a nabídka je přizpůsobována aktuální poptávce rodičů a přednostně potřebám dětí, vždy aktuálně plánovaná na začátku školního roku. Jedná se zejména o rozvoj pohybových dovedností dětí, (lyžařský výcvik, plavání, in line bruslení, bruslení, jóga pro děti) a kognitivních činností.

Součástí našeho vzdělávacího programu je systematická příprava dětí na vstup do základní školy. Je realizovaná průběžně, formou činností plánovaných učitelkami v návaznosti na integrovanou vzdělávací nabídku. Dále nabízíme edukativně stimulační program pro děti a rodiče, vedený ředitelkou a učitelkou naší školy.

Jednotlivé třídy jsou pro snadnější orientaci dětí pojmenovány Motýlci, Berušky a Včelky. Třídní programy navazují na školní vzdělávací program a jeho integrované bloky, reflektují potřeby dětí ve třídě, mohou se lišit ve volbě metod, organizačních forem a výchovných prostředků a v termínu zařazení.

Mateřská škola umožňuje **individuální vzdělávání** dle § 34b školského zákona.

Má-li být dítě **individuálně vzděláváno** převážnou část školního roku nebo po celý školní rok, je zákonný zástupce dítěte povinen toto oznámení učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku.

Organizace individuálního vzdělávání:

- Oznámení individuálního vzdělávání – zákonný zástupce dítěte písemně oznamuje mateřské škole, že chce své dítě vzdělávat individuálně, a tím přebírá plnou zodpovědnost za jeho vzdělávání a kvalitu vzdělávání.
- Seznámení zákonného zástupce s oblastmi, ve kterých má být dítě vzděláváno – mateřská škola poskytuje při přijímání dítěte do individuálního vzdělávání jeho zákonnému zástupci podklady pro individuální vzdělávání, a to v souladu s RVP PV.

Seznamuje rodiče s oblastmi vzdělávání formou materiálů – Desatero pro rodiče dětí předškolního věku, Školní vzdělávací program školy (zejména vzdělávací obsah s přehledem hlavních výstupů a činností), RVP PV (zejména–konkretizované očekávané výstupy) a doporučení ke zpracování portfolia dítěte.

- Mateřská škola sdělí zákonným zástupcům termíny pro ověření dosahování očekávaných výstupů. Tyto termíny jsou uvedeny ve školním řádu. Uskutečňuje se vždy poslední úterý v listopadu s náhradním termínem první úterý v prosinci. Konkrétní data určená k ověřování individuálního vzdělávání jsou zveřejněny na webových stránkách školy vždy na daný školní rok.
- Rodič má povinnost zajistit účast dítěte u ověření.
- Ověření probíhá v přátelské atmosféře, má podstatu orientační, doporučující, a je možné využít portfolia dítěte a dalších metod:

-portfolio dítěte, rozhovor se zákonným zástupcem, rozhovor s dítětem, pozorování dítěte při činnosti spontánní a zadané.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Základní obsah vzdělávací části byl sestaven tak, aby v návaznosti na současné trendy odpovídal cílům a záměrům vzdělávání, aby respektoval věk, předpoklady a zkušenosti dětí předškolního věku, jejich současné i budoucí potřeby, stejně tak i prostředí i možnosti MŠ. Při jeho zpracování jsme vycházely z pěti oblastí uvedených v Rámcově vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání.

1. Dítě a jeho tělo
2. Dítě a jeho psychika
  - 2.1. řeč
  - 2.2. vůle, city
  - 2.3. poznávací schopnosti
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět

V těchto oblastech jsou dány cíle - konkrétní (dílicí vzdělávací cíle)
- průběžné

Cíle konkrétní naplňujeme konkrétními činnostmi.

Cíle průběžné – jejich naplňování prolíná každodenními činnostmi a není nutno je specificky plánovat. Týkají se oblasti práv dětí, sebeobsluhy, hygieny, socializace, sebepojetí a vůle, chování a pěstování morálních a společenských hodnot.

Učitelky sledují při své práci tyto rámcové cíle, záměry:

- 1) rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- 2) osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- 3) získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Vzdělávací nabídku planujeme formou integrovaných bloků, které zasahují všechny vzdělávací oblasti, a jsou průřezové.

Učitelky v naší mateřské škole vycházejí při realizaci vzdělávacího působení z pedagogické diagnostiky, z aktuálního stavu dítěte v jednotlivých oblastech vývoje a jeho individuálních potřeb. Tento přístup umožňuje vzdělávat v jedné třídě děti s různým věkovým uspořádáním, kde mohou děti vykazovat rozdílné vzdělávací možnosti a potřeby, včetně speciálních. Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem ani nadměrnou náročnou činností. Nabídka vzdělávacích bloků počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Učitelky vytváří dostatečnou nabídku vzdělávacích příležitostí a činností v souladu s ŠVP naší školy, v nichž každé dítě může nalézt to, co „sedí“ jeho potřebám.

Filozofií naší školy je uspokojení potřeb dítěte v oblasti kognitivní, sociální, fyziologické a emocionální. Záměrem je rozvíjet a posilovat potenciál a individualitu každého dítěte, což směřuje k pocitu tělesné, sociální a duševní pohody. Respektujeme věkové zákonitosti, individuální potřeby a rodinné tradice. Zároveň vedeme děti k vzájemné toleranci a respektování odlišností. Učíme děti žít v mnohotvárném, multikulturním světě a připravujeme je na to, aby se v něm dokázaly orientovat a rozhodovat. V dětech podporujeme pocit jistoty, zdravé sebevědomí, sebeúctu, samostatnost a schopnost přizpůsobovat se změnám.

Pokud se u dítěte projevívá **mimořádné nadání** v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském zařízení. Do doby než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle PLPP. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádně nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při **vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami** je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby

maximálně vyhovělo dětem, jejich potřebám i možnostem.

Řídíme se vyhláškou 27/2016 Sb.

- intervence školy:
  - asistent pedagoga - zajistí ředitelka mateřské školy
  - školní psycholog - nemáme
  - speciální pedagog - nemáme

Není-li možné ze závažných důvodů zabezpečit poskytování doporučených podpůrných opatření, kontaktujeme neprodleně poradenské zařízení a žádáme o přepracování doporučení dle podmínek naší MŠ. Podpůrná opatření jsou vyhodnocována za každé pololetí vždy písemně.

Předškolní vzdělávání lze organizovat i pro **děti od dvou let věku**. Péče o tyto děti musí být organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy. Učitelky naší mateřské školy se snaží citlivě stát jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů mezi dětmi ve své třídě. S ohledem na věk a potřeby dětí uplatňují pravidelné rituály, trénují návyky a praktické dovednosti. Ohleduplně vedou děti k přijímání nových hranic a pravidel. Respektují potřebu častého střídání činností během dne.

Vzdělávací nabídku plánujeme prostřednictvím vhodných metod, a to je:

- nápodobou
- situačním učením
- pravidelnými rituály
- prožitkovým učením
- volnou hrou
- pohybovými aktivitami

Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

6. Vzdělávací obsah

RÁJ DOMOVA

Jan Čarek

Jen si, děti, všimněte, co je krásy na světě!

Jen se, děti, rozhlédněte,
co tu kolem kvítí kvete!

Kolik je tu zvířátek,
kolik ptáčků, ptáčátek!

Kolik je tu dobrých lidí,
co si radost nezávidí!

Jen si, děti, všimněte,
co je krásy na světě!

a) Integrované bloky, stručná charakteristika

Kamarád a já

- Seznamování s kamarády
- Seznamování se zaměstnanci školy
- Sebeuvědomování, poznávání sebe sama
- Rozvíjení pozitivních citů ve vztahu k sobě i druhým

Možné tematické části:

- Vítejte ve školce! – adaptace, seznamování s novým prostředím, kamarády, vytváření pravidel soužití, hry na posilování vztahů, atd.
- Děti z celého světa – vytváření povědomí o existenci jiných kultur a národností, radost z pocitu sounáležitosti, využití oslav MDD, rozvíjení tolerance, atd.
- Kamarád je ten, koho mám rád – posilování, kultivování a obohacování vzájemné komunikace, pohoda vztahů, umění kompromisu, umět se bránit projevům násilí, prevence patologického chování, atd.
- Loučíme se, ahoj školko! – loučení se „školáky“, rozvíjení kulturně společenských postojů, atd.

Děti, pojďte poznávat svět

- Poznávání prostředí MŠ, okolí, města
- Poznávání jiných kultur
- Rozvíjení úcty k životu, planetě Zemi, vesmíru

Možné tematické části:

- Žijeme ve městě – výlety, vycházky, seznamování s místem, ve kterém žijeme, práce s mapou, vytváření povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí, sledování událostí, atd.
- Jedeme na cestu kolem světa - poznávání jiných kultur, tvůrčí činnosti podněcující tvořivost a nápaditost dětí, exkurze, divadelní představení, návštěvy muzeí, atd.
- Svět pohádek - co nám říká pohádka?, rozvíjení čtenářské pregramotnosti, návštěva knihovny, dramatické činnosti, práce s knihou, vytváření povědomí o tvůrčí činnosti, o mezilidských hodnotách, atd.
- Letíme do vesmíru – environmentální výchova, návštěva planetária, odborná přednáška, využívání encyklopedií, kognitivní činnosti, atd.
- Už vím jak...? – seznamován s různými materiály a jejich vlastnostmi, zvládnání běžné činnosti a požadavků na dítě kladených, jednoduché praktické situace, časové pojmy, atd.

Bez práce nejsou koláče

- Rozvíjení úcty k lidské práci
- Spolupodílení se na vytváření prostředí MŠ
- Rozvíjení úcty k materiálním hodnotám
- Umožnění získávání praktických zkušeností a elementárních poznatků

Možné tematické části:

- Povolání a řemesla – seznámení se v reálu s některým zaměstnáním, námětové hry a dramatizace, rozvíjení přesvědčenosti a jednoduché úkony s náčiním a nástroji, seznamování se světem lidí, práce s různým materiálem, atd.
- Umíme si pomáhat – společné přípravy oslav, setkání, svátků, skupinové aktivity, posilování prosociálních vztahů ve třídě, práce s různým materiálem, atd.
- Brzy budu školákem – rozvoj kooperativních dovedností dětí, záměrné soustředění na činnost, rozvoj poznávacích funkcí, vytváření pozitivního vztahu k učení, spolupráce se ZŠ, atd.

U jednoho stolu je nám dobře spolu

- Vytváření a posilování tolerance k druhým
- Respektování odlišností mezi lidmi
- Podporování schopnosti řešit konflikty
- Posilování prosociálního chování a kooperativních dovedností

Možné tematické části:

- Já a moje rodina – povídání o sobě a rodinných příslušnících, bydlení, rodinných zvycích, využití fotografií, setkání dětí a rodičů ve školce, společné hraní a cvičení, tvořivé dílny pro děti a rodiče, atd.
- Svátek matek – společné přípravy, dárek pro člena rodiny, setkání s rodiči ve školce, atd.
- Aby nám tu bylo dobře – rozvíjení schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet a plně prožívat, odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná, výchovně zaměřená divadelní představení, psychomotorické hry, práce s příběhem, dramatizace, atd.
- Já jsem takový, ty jsi makový – respektování odlišností mezi lidmi, úcta k druhým lidem (hendikepovaným, starým, atp.), rozvoj schopnosti žít ve společenství, uplatňovat pravidla chování, ale chovat se obezřetně při setkání s neznámými lidmi, atd.

V zdravém těle zdravý duch

- Osvojování si poznatků a dovedností k ochraně zdraví
- Osvojování si zdravých životních postojů a vytváření zdravého prostředí
- Prevence šikany, užívání drog, týrání,...

Možné tematické části:

- Já a moje tělo – poznávání částí lidského těla, smyslové hry, hygiena, využití encyklopedií, hry na lékaře, taktilní hry, rozvíjení jemné i hrubé motoriky, atd.
- Hrajeme si bezpečně – seznamování s různými sporty, náčiním a sportovními potřebami, příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví a bezpečí, prevence před úrazy, využití materiálu VZP a BESIP, dopravní hry, atd.
- Jsem zdravý – zdravý jídelníček, jednoduché společné „vaření“, ochutnávka s rodiči, hry na lékaře, rozhovory a zkušenosti dětí, návštěva dětského oddělení lékařů, hygiena, preventivně zaměřené akce (Nemocnice zvířátek, Divadlo v MŠ), atd.

Rádi se scházíme a společně slavíme

- Rozvíjení společenského a estetického vkusu
- Oslavy v MŠ, společná setkávání
- Mikuláš, Vánoce, Masopust, Velikonoce, MDD
- Významné dny ČR

Možné tematické části:

- Dle aktuálního dění ve školce, společné prožívání oslav, těšení se na tradiční svátky během roku, seznamování s tradicemi,...

Veselé hrátky s přírodou a se zvířátky

- Získávání praktických zkušeností
- Rozvíjení poznatků o přírodě na základě prožitkového učení
- Podporování úcty ke všemu živému, ochrana životního prostředí

Možné tematické části:

- Roční období např. Malíř podzim, Hrátky s jarem, Semínko vstávej, Paní Zima kraluje, atd. – rozvíjení znalostí o znacích roční doby a to zejména na základě přímého prožitku dětí, sledování počasí, kalendář počasí, výlety a pozorování, pokusy a pěstitelské činnosti, péče o přírodu v jednotlivých obdobích, environmentální pořady v Lipce, atd.
- Chráníme přírodu – návštěvy EKOCentra, využití odpadového materiálu, návštěva sběrného dvora, třídění odpadu v MŠ, ekohry, mediální výchova, atd.
- Ekosystémy: U rybníka, Na louce, V lese atp. – seznamování s ekosystémy na základě prožitků, přímé pozorování, rozvíjení poznání dětí, výlety, práce s lupou, encyklopediemi, atd.
- Máme rádi zvířata – návštěva v Žebětínském dvoře, ZOO, přímé pozorování, rozvíjení poznání dětí, zkušenosti dětí s domácími mazlíčky, atd.

b) Realizace integrovaných bloků

Integrované bloky vycházejí z přirozených potřeb dítěte, ze skutečností, se kterými se setkává.

Integrované bloky mají rozpracovaný návrh obsahu a stanoveny hlavní výstupy (kompetence). V třídních vzdělávacích programech je dále rozpracována vzdělávací nabídka, která je volena pro každý integrovaný blok vždy ze všech oblastí (biologická, psychologická, interpersonální, sociální a environmentální).

Svým obsahem se vzájemně doplňují, prolínají a navazují na sebe. Mohou být krátkodobé (na 1 týden), střednědobé (na 2 týdny), ale i dlouhodobé. Učitelky spolupracují při jejich plánování. Integrované bloky jsou v uspořádání flexibilním, nejsou míněny jako po sobě jdoucí. Povinností učitelek není procházet jimi v čase za sebou.

Obsah je pro dítě srozumitelný, užitečný a prakticky využitelný, měl by pomáhat dítěti chápat sebe sama i okolní svět. Učitelky si stanovují témata podle vlastního uvážení, potřeb třídy, aktuálních okolností. Obsah integrovaných bloků by měl odpovídat věku a úrovni rozvoje a sociálních zkušeností dětí ve třídě. Učitelky dále zpracovávají vzdělávací nabídku v podobě témat v třídních vzdělávacích programech dané třídy.

Vzdělávací nabídka je vybírána s ohledem na polohu školy na okraji sídliště v bezprostřední blízkosti lesa a zahrádek, zejména pak na prožitky, zájmy dětí, a také s ohledem na její využitelnost v praktickém životě.

Zvláštní pozornost je věnována dětem s individuálními vzdělávacími potřebami.

Naplňování klíčových kompetencí je také sledováno průběžně v běžných životních situacích.

Při realizaci budeme preferovat tyto formy:

- Individualizované
- Skupinové

a tyto metody

- Volná hra, námětová hra, konstruktivní hra
- Komunitní kruh, diskusní kruh, hodnotící kruh
- Slovní metody – vyprávění, předčítání, vysvětlování, zadávání postupu, rozhovory
- Názorné a demonstrační metody – pozorování, práce s obrazy, ilustracemi, poslech hudby, zvuků, exkurze, experimenty, apod.
- Metody praktické
- Prožitkové učení, situační učení na základě zájmu dětí, kooperativní učení hrou a činnostmi
- Didaktická hra
- Psychomotorická hra

c) Přehled hlavních výstupů (kompetencí) a činností – kam směřovat o co usilovat

Kamarád a já

kompetence k učení

- **2** získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- **3** má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- **6** odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

kompetence k řešení problémů

- **9** řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- **14** chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- **15** nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

komunikativní kompetence

- **16** ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- **19** v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- **21** průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

sociální a personální kompetence

- **25** uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- **26** dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- **27** ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- **28** napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- **32** chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

činnostní a občanské kompetence

- **34** dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- **36** chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- **40** má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- **42** uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Děti, pojďte poznávat svět

kompetence k učení

- **1** soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- **3** má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- **4** klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- **7** pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

kompetence k řešení problémů

- **10** problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- **11** při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

komunikativní kompetence

- **18** domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- **22** dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- **23** ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

sociální a personální kompetence

- **24** samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- **26** dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- **31** je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným

činnostní a občanské kompetence

- **38** zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- **40** má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- **42** uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- **43** ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Bez práce nejsou koláče

kompetence k učení

- **1** soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- **2** získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- **4** klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- **5** učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- **6** odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

kompetence k řešení problémů

- **8** všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- **12** zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- **13** rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- **15** nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

komunikativní kompetence

- **16** ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- **20** ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- **21** průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

sociální a personální kompetence

- **24** samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- **25** uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- **29** spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

činnostní a občanské kompetence

- **33** svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- **37** má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- **40** má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- **43** ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

U jednoho stolu je nám dobře spolu

kompetence k učení

- **2** získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- **6** odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

kompetence k řešení problémů

- **9** řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- **13** rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- **14** chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

komunikativní kompetence

- **16** ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- **17** dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- **19** v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou

sociální a personální kompetence

- **25** uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- **26** dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- **27** ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- **32** chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

činnostní a občanské kompetence

- **36** chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- **39** chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- **41** spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- **42** uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

V zdravém těle zdravý duch

kompetence k učení

- **4** klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- **5** učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

kompetence k řešení problémů

- **9** řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- **10** problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- **13** rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

komunikativní kompetence

- **16** ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- **17** dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- **18** domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- **22** dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

sociální a personální kompetence

- **26** dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- **28** napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- **30** při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout
- **32** chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

činnostní a občanské kompetence

- **34** dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- **35** odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- **42** uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- **44** dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Rádi se scházíme a společně slavíme

kompetence k učení

- **3** má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- **7** pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

kompetence k řešení problémů

- **8** všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- **15** nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

komunikativní kompetence

- **17** dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- **18** domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- **20** ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- **21** průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

sociální a personální kompetence

- **27** ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- **28** napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

činnostní a občanské kompetence

- **38** zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- **39** chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- **40** má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Veselé hrátky s přírodou a se zvířátky

kompetence k učení

- **1** soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- **3** má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- **4** klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

kompetence k řešení problémů

- **8** všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- **10** problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- **11** při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

komunikativní kompetence

- **16** ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- **20** ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- **22** dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

sociální a personální kompetence

- **26** dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- **27** ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- **29** spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

činnostní a občanské kompetence

- **33** svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- **39** chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- **43** ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- **44** dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

d) Logopedická prevence – skupinové logopedické chvílky

Logopedická péče ve školství vychází z Metodického doporučení k zabezpečení logopedické péče ve školství č. j. 14712/2009-61.

Logopedický asistent – kompetence:

- Má vždy pedagogické vzdělání a odborné předpoklady.
- Provádí logopedickou intervenci u dětí se zajištěnou prostou vadou výslovnosti.
- Vyhledává děti s narušenou komunikační schopností.
- Provádí logopedem stanovené edukační postupy.
- Zaměřuje se na podporu přirozeného rozvoje komunikačních schopností a dovedností u dětí v předškolním věku.
- Provádí činnosti zaměřené na podporu přirozeného rozvoje řeči a prevenci vzniku poruch řeči a prevenci vzniku čtenářských obtíží.
- V rozsahu své působnosti poskytuje zákonným zástupcům dětí s příznaky rizikového vývoje řeči informace o dostupnosti logopedické péče.

Jazyková logopedická chvílka:

Učitelky – logopedické asistentky, koncipují strukturu logopedických chviliek tak, aby dítě bylo rozvíjeno ve všech jazykových rovinách, které se vzájemně prolínají. Ve všech třídách využíváme logopedické koutky, ale zařazujeme logo chvílky také v rámci integrovaných bloků během dne. K plánování a provázanosti prevence slouží jednotný písemný záznam v rámci TVP. Nedílnou součástí je logopedická nástěnka pro rodiče v šatnách – prezentace aktuálních logopedických chviliek a básniček.

Jazyková logopedická chvílka – struktura:

- Motivační příběh.
- Hrubá motorika.
- Jemná motorika.
- Rozvoj grafomotoriky.
- Rytmizace.
- Zrakové vnímání, sluchové vnímání.
- Dechová cvičení, artikulační cvičení.
- Automatizace.
- Slovní zásoba.

Materiální vybavení:

Třídy jsou vybaveny logopedickými stolky, pomůckami pro manipulaci, grafomotoriku, jemnou motoriku, obrazovým materiálem, v MŠ je dostatek odborné literatury a metodik.